

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	180 dinár
Három hónapra	90 dinár
Hegyedévre	45 dinár
Egy hétre	15 dinár

Egyes szám ára 75 para.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felolós szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Obiljeva (Závoiva) utca 1.
Szerkesztőség telefonszáma 241
Kiadóhivatal telefonszáma 21
MEGJELENIK MINDENNAK HÉTFŐ ÉS
ÜNNEPEK UTÁNI NAPOK KIVÉTELEVEL

Veliki Beeskerek, 1922.

LI. évfolyam, 178. szám.

Vasárnap, augusztus 13.

Rövidesen összeül az új államtanács.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —
Beograd, aug. 12.

Az állami tanácsosokat, mint azt a „Torontál” is megírta, a király Trifkovity Márk törvényegységesítő miniszter előterjesztésére kinevezte és a kinevezésükről szóló ukáz a napokban megjelenő hivatalos lapban közzé is tették. Az államtanácsosokat most az elnöki szék betöltése foglalkoztatja. Az eddigi kilátások szerint legvalószínűbb Poljevit Misa dr. elnöksége, bár sok esélye van Potosnyák Franjonak is. Az államtanácsosok hétfőn leteleznek az esküt s így az államtanács rövidesen megkezdheti üléseit.

Poincaré beadta a derekát!

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —
Wien, aug. 11.

A Neue Freie Presse Párisból kapott információ alapján közli, hogy a francia minisztertanács Millerand elnöklése alatt tegnap a késő esti órákban ülést tartott és a német jóváhagyás kérdésében a kompromisszum mellett döntött. A minisztertanács felhatalmazta Poincarét, hogy Angliával szemben tegyen engedményeket.

Jól értesült politikai körökben az a vélemény, hogy Poincaré lemond a rajnai vámsorompóról és Ruhrvidéknek korlátokkal való elhatárolásáról. Ellenben követelni fogja, hogy franciák vagy a szövetségesek részesedéshez jussanak a német repülőgépiparban. Követelni fogja továbbá, hogy a német vegyipar szigorú ellenőrzés alá kerüljön, nehogy mérges gázokat gyárthasson.

London, aug. 11.

Az angol minisztertanács egyhangulag azonosította magát Lloyd George szándékaival és az egész taktikai módszerével.

A londoni politikai körökben a hangulat olyan, hogy Franciaország és Anglia között a megegyezés minden akadály ellenére is lehetséges lesz.

London, aug. 11.

Theunis belga miniszterelnök Londonban felvetette az eszmét, hogy az új konferenciát Brüsszelben tartásuk meg, ahol Anglia és Franciaország között a megegyezés a német kérdésben létrejöhet.

Ujabb létszámredukálás?

Elkészült a tisztviselői törvény. — Minden tisztviselő rendelkezési állományba kerül. — Az állami alkalmazottak osztályozása.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, aug. 12.

Az állami tisztviselőkről szóló törvényjavaslatot a törvényelőkészítő bizottság véglegesen befejezte, most már csak a revidálás munkája vár elintézésre s ezzel a parlamenti ülések megkezdéséig lezárultak a sokat hánytorgatott s oly várvárt törvény iratai.

A törvényjavaslaton, mely a tisztviselők főszövetségének tervezete alapján készült, eddig rengeteg változtatásokat végeztek. Nagyobb módosításokat eszközölt a miniszteri bizottság, a pénzügyminiszter, törvényegységesítő és igazságügyminiszter, úgy hogy az eredeti törvényjavaslat gyökeres változásokon ment keresztül.

A törvény az állami alkalmazottakat három osztályba sorozza: fő-tisztviselők, tisztviselők és hivataloszolók.

Képzetségre nézve a tisztviselőket következőképpen osztályozzák: egyetemi végzettséggel (diplomával) érettségivel (vagy más ezzel egyenrangú vizsgával) és négy középiskolai osztállyal bíró tisztviselőkre.

Munkakör szerint ez a három osztály egyenkint több csoportra osz-

lik. Az első osztály hat, a második öt a harmadik pedig négy csoportot foglal magában.

A fizetést illetőleg minden kategória tíz fokozatot képez. A tisztviselők ezenkívül mukabeosztás szerinti fizetést és lakbért is kapnak.

Az adófizetést a törvény úgy módosítja, hogy a tisztviselő csak az alapfizetés, a hivataloszolga pedig annak csak a fele után fizet adót.

Nyugdíjra minden állami tisztviselő tarthat igényt. Tíz évi szolgálat után a fizetés ötven százalékát kapja nyugdíjkeppen, minden további év után pedig egy százalékkal több jár.

Az állami hivatalokban foglalkoztatott egyének három éven át csak ideiglenes alkalmazottak s csak utána véglegesíthetnek.

A törvényjavaslatnak egyik érdekes zárópontja kimondja, hogy a törvény életbeléptével az összes állami tisztviselők rendelkezési állományba kerülnek. A kormány pedig egy bizottságot fog kiküldeni, mely hat hónap alatt minden egyes tisztviselő adatait megvizsgálja s azután határozza meg, hogy átvehető-e az illető és milyen feltételek mellett, illetve milyen minőségben.

Lloyd Georgemegakarjábuktatni a francia nacionalista blokkot.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

London, aug. 11.

Az angol minisztertanács azonosította magát a Lloyd George álláspontjával. Lloyd George célja az, hogy Poincarét olyan politikai szituációba szorítsa, amelynek új választások lennének a következmé-

nyei. Lloyd Georgenak az a fölfogása, hogy a franciaországi új választásokon a nacionalista blokk vereséget szenvedne, ami mérsékeltbb összetételű kamarát eredményezne.

TŐZSDE

Augusztus 11

Beograd, (Zárlat) Valuta: Márka 13-25.

Devizák: London 377, Páris 674-20, Genua 1607, Milánó 383, Prága 210, Berlin 10-10, Wien 015, Szófia 50-50, Budapest 3-50.

Budapest. (Zárlat) Devizák: Bukarest 1600, London 6350, Berlin

166, Olasz 6470, Prága 3550, Wien 310, Newyork 1423.

Zürich. (Zárlat) Devizák: Berlin 962, Newyork 525-75, London 2343, Páris 4252-50, Milánó 2395, Prága 1317-50, Budapest 03750, Zagreb 157-50, Varsó 00750, Wien 001, Osztr. bélyegzett 00125.

Wien. (Zárlat) Devizák: Zagreb 160-50, Prága 1360, Budapest 35, Varsó 772, Milánó 245, London 240300, Newyork 53910, Páris 4355, Zürich 10250, Berlin 6450, Amsterdam 20940.

Kátyuban a német jóvá tétel kérdése.

London, aug. 11.

Poincaré több órás beszélgetést folytatott Párisban, amely után a francia delegátusok a konferencián kijelentették, hogy kormányuk a megszállt területek vámtárára és a német ipari hozadékból eredő részesedés kérdésében nem tehet engedményeket. Hogy ha Lloyd George ebben a tekintetben hajthatatlan marad, úgy kénytelenek lesznek önállóan cselekedni.

A franciák szerint a végleges megoldást csak egy új konferencia hozhatja, amely néhány héten belül üljön össze és pedig Theunis belga miniszterelnök terve szerint Brüsszelben.

Poincaré szakértők előtt kijelentette, hogy mindent elkövet, hogy követelése ne legyenek szankció jellegűek és csak olyan garanciákat követel, melyek foganatosítása a szövetséges hatalmak részvételével megtörténhet.

A magyar sajtó és a budapesti entente-bizottságok konfliktusa.

Budapest, aug. 11.

A budapesti „Nemzeti Ujság” értesülése szerint a Budapesti időző entente-bizottságok a magyar kormánytól panaszt tettek, hogy a magyar sajtó velük szemben ellenséges magatartást tanúsít. Az entente-bizottságok egyben arra kérték a magyar kormányt, hogy hívja fel a sajtót, ne foglalkozzék többé az ellenőrző bizottságok ténykedésével. Illetékes helyen ezt a hírt megerősítették.

Miután a magyar sajtó a bizottságok kívánságát nem teljesítette, egy ismert francia diplomata hivatalos helyen következő kijelentést tette:

Hogy ha a magyar sajtó nem hagy fel további támadásaival, eljárása komoly diplomáciai bonyodalmakra ad okot.

A diplomata állítólag felszólította a magyar kormányt, hogy az engedetlenkedő lapokkal szemben éljen az elkobzás jogával.

A király Ljubljában. Beogradból jelenti tudósítónk: Alexander király tegnap autón Ljubljában járt, ahol csapat szemlélet tartott az ottani helyőrség felett. Ugyancsak a tegnapi nap folyamán ellátogatott a király Ribnicára is, ahol a polgárság ajándékot nyújtott át az uralkodónak.

HIREK

Házasság. Frey Irma és Sarkadi Emil f. hó 15-én délután fél 6 órakor a helybeli izraelita templomban házasságot kötnek. (Minden külön értesítés helyett.)

Hétfő nem lesz állami ünnep. A hétfői napra vonatkozólag, mely tudvaleg Péter király halálának évfordulója, többféle verzió volt forgalomban. Egyesek állami ünnepnek tekintik e napot, mások meg úgy tudják, hogy rendes munkanap lesz. Hogy a kétféle kombináció közül a valót megtudjuk, megkérdeztük a Bányai Kereskedelmi és Iparkamarát, ahonnan azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a hivatalos lapban, mely pedig feltétlenül kompetens, csak annyi volt megemlítve, hogy ezen a napon istentisztelet tartanak az összes templomokban a munka szünetelésére vonatkozólag azonban a kérdéses rendelkezés nem intézkedik. A kamara nézete ezek szerint az, hogy hétfő rendes munkanap. — A kamara egyúttal annak a közlésre kért fel bennünket, hogy a hétfői gyűszitentiszteleten jelenjenek meg minél nagyobb számban a becskerekai kereskedők és iparosok

Oh, be nagy átok

álomtalanul meredni a vak éjszakába. A lelked ki van téve a gondolkodás marcangoló keselyűjének, amely az éjszaka sötétjében száll rád. És nem tudsz menekülni tőle, mert vijjogva üldöz. Gondolnod kell! A tegnapi, amely napos volt, tele vérszívekkel. Elmúlt napokon, amelyek úgy futottak el, mintha percek lettek volna. Pillanatok jutnak eszedbe, melyeknél meg kellett volna állítani az életet. Csókok, amelyek lobogó lánggal égtek, szenvedések, amelyek kinosan édesek voltak. Ölelések jutnak eszedbe, amelyek idején meghalni szeretnél volna. Szünetedések, amelyek viharoként vitték valami ismeretlen vég felé. És az éjjeli csönd zug, beszéd, kacag. Becéző szavak hullámanak körötte, mintha egy tenger volna — vérszívek, köhögés, röhögés — amelyből Vénuszoként kél ki és esábitón nevet rád a — mult! A szobában kísértetiesen roppannak a bútorok, az óra kinos egyformán kegyes, a párna, az ágy tűzhalom. Künn az utcán tompán kopogó léptek. Kakaskukorítás. A külvárosból kutyaugatás, üvöltés. Messziről vonatfütty sivit mint egy elhaló sikoltás. Csöndes szélzugás. Mély, bugó kongása a templom harangjának... egy... kettő... három... Oh be nagy átok álomtalanul meredni a vak éjszakába! J.

A ref. templomban a vasárnapi istentiszteletet au usztus 13-tól kezdve a rendes időben, délelőtt egyegyed 11 órai kezdettel tartják meg.

A Bányai Kereskedelmi és Iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a jövőben csak azokat a kérvényeket, panaszokat és előterjesztéseket veszi elintézés alá, amelyek szabályszerűen vannak felülbélyegezve. A bélyegilleték az összes beadványokra 3 dinár, amelyhez még a határozatért 10 dinár bélyeg is mellékelendő

Külföldi kifizetéseket, átutalásokat, csekk- és valutavételeket gyorsan és olcsón közvetít a **Nagybecskerekai Népbank R.-T.** — Telefon 62.

Poincaré veresége a londoni konferencián.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Páris, aug. 11.

A francia minisztertanács tegnapi határozatából kifolyólag utasította Poincarét, hogy ragaszkodjék a feltételekhez, amelyet a minisztertanács Poincaré londoni útját megelőzőleg felállított.

A londoni szakértők albizottsága-

nak jelentését Poincaré súlyos vereségének minősítik a londoni lapok. A jelentés alapján a konferencia Poincaré valamennyi javaslatát négy szavazattal elvetették.

Poincaré izgatott hangon kijelentette, hogy ily drasztikus visszautasítást mégsem várt.

Nagyarányu panama az utlevelek körül.

A segédjegyző bűnös üzemelmei. — Nyolcvan személy károsított meg. — Kezesség díjar egy kérvényért

— A „Torontál” tudósítójától. —

Dzombolj, aug. 11.

Nagyarányu visszaéléseknek jött a nyomára az új dzombolji főszolgabíró, Grba Branislav, aki hivatalának elfoglalása alkalmával legelső célul a járásában uralkodó korrupt állapotok megszüntetését tűzte ki. Grba töle telhető módon igyekezett programjának ezt a részét megvalósítani s hogy most tényleg rend van a környéken, az ő érdemének tudható be.

Hivatalának elfoglalása után első intézkedése az volt, hogy körrendeletben figyelmeztette a járás lakosságát, hogy utlevél ügyekben forduljanak közvetlenül a hatósághoz, mert nem felel meg a valóságnak, mintha eszupán azok kaphatnának utlevelet, akik ügyvédek és más protekciós egyének közbenjárását veszik igénybe. A járás lakossága örömmel vette a főszolgabíró intézkedését, mert hisz eddig mindenki abban a hiszében volt, hogy csak nagy pénzáldozat után tud hozzájutni a kérelmezett utleveléhez. Különösen a közlések szegényebb lakossága esett áldozatul az ilyen utlevélkijáró hiénáknak, akik csak a legfantasztikusabb összegek árán voltak hajlandók utlevélkijárási ügyekben eljárni.

Egy ilyen utlevélkijárást tett lehetetlenné folyó hó 10-én a főszolga-

bíró Halbherr Antal dzombolji segédjegyző személyében, aki nem restelt szegény vagyontalan embe- rektől 4—5000 koronát kérni egy-egy utlevélkérvény elkészítéséért.

Amint a főszolgabírónak tudomására jutottak Halbherr üzemelmei, magához rendelte azokat az egyéneket akiknek Halbherr kérvényeket és megdöbbenve értesült, hogy Halbherr a kérvényekért tényleg 4—5000 koronát kért, sokszor olyanoktól, akiknek egész kis vagyunkájuk ment rá egy utlevélkérvényre.

Amint tudomásunkra jutott, a becsapott emberek száma mintegy 80—90 egyénre tehető. Ha számításba vesszük még, hogy a felüggesztett segédjegyző már körülbelül egy év óta folytatja bűnös üzemelmeit, akkor tiszta képet nyerhetünk, hogy milyen nagyszerű foglalkozás ma utlevélkérvények írásával foglalkozni.

Mindenképen helyeseljük a főszolgabíró ur intézkedését, amiért felvilágosítja járása lakosságát, hogy ne essenek ilyen lelketlen pénzéhes emberek hálójába, amikor hivatalos uton a legminimálisabb kiadással minden SHS állampolgár nemzetiségre való tekintet nélkül megszerezheti a kérelmezett utlevélt.

A Kadima sportegylet pénteken tartotta meg a ma este 9 órakor a Kaszinóban rendezendő kabaré főpróbáját. Most már biztosan állíthatjuk, hogy a közönségnek oly vig estében lesz része, amilyent már rég nem élvezett a kabarét, amelyet a kerthelyiségben tervez a rendezőség, kedvezőtlen időjárás esetén a Kaszinó termében tartják meg.

A budapesti devizaközpont vezetősége. Budapestről jelentik: A devizaközpont elnöke hír szerint Elisher Viktor udvari tanácsos, igazgatója Tabakovics Dusan lesz. A központ eddig összeadott alapja meghaladja az öt millió svájci frankot.

Az állami tisztviselők nagygyűlése Beogradban. Az állami tisztviselők augusztus hó tizenharmadikán a postai alkalmazottak szövetségének épületében ülést tart, amelyen megvitatják a hadikárpótlásra vonatkozó törvényt, a lakáskérdést és az állami tisztviselők természetbeni illetményeire vonatkozó igényüknek kérdését.

A szocialisták nagygyűlése. A beogradi szocialisták fővezérei szerb és magyar nyelvű plakátokon felhívták az összes beogradi munkásokat, hogy az augusztus tizenharmadikán a Munkás Otthonban tartandó tiltakozó gyűlésen vegyenek részt. A gyűlésen a munkásvédelemről és a nyolcórás munkaidőről, a drágaságról és a szervezkedésről lesz szó. A gyűlésen Divac, Topalovics Zsivko és Vukasevics szociáldemokrata képviselők fognak részt venni és beszédet mondani.

Olesó vizum a cseh fürdőket látogatóknak. A beogradi cseh főkonzulátus egy közleményt adott ki, hogy azon SHS állambeli polgárok, akik a cseh fürdőkre utaznak, az utlevélátamozásért csak a fél díjat fizetik. Tisztviselők, tanítók és általában szegénysorsúak az utlevélvizumért tizenkét és fél cseh koronát fizetnek.

Vas- és fémöntvényeket Krausz-nál, Veliki Becekerek. — Telefonszám 329.

Tanítókongresszus Beogradban.

A Jugoszláv tanítók szövetségének főbizottsága elhatározta, hogy augusztus 24., 25. és 26-án Beogradban rendez évi kongresszust tart. A közlekedésügyi miniszter ebből kifolyólag rendeletet adott ki az összes vasutigazgatóságoknak, hogy a kongresszusra utazó tanítók és tanítónők féláru vasutijegy kedvezményben részesítendők.

A vrsaci hadjárat vége. Ezzel a mai levéllel végérvényesen béfejezzük a nagyidai, akarom mondani vrsaci hadjáratot és reméljük, hogy a közönséget nem viselte meg tulságosan a harc borzalma. A béfejező levél az ellenféltől jött. Tehát:

Tisztelt Szerkesztő ur! Becses lapjának július 30 ki számában ifj Mészáros Sándor cigányprimás engem hegedűpárba hív ki, augusztus 6-iki számában pedig azt hazudja, hogy én a párbajt elfogadtam és erről öt levélileg értesítettem volna. Nekem soha eszem ágában nem volt párbajt elfogadni olyan zseresztől, ki soha néhány hétnél tovább egy helyen nem tudott konzertezni, kit a kávéosok az adott előlegről lemondva, az első koncertek után sietve kitétek kávéházai- ból, kinek ha előlege nem volt, a kávéosok szívesen megfizették egyheti járandóságát csakhogy tőle szabaduljanak.

Tehát azon állítása, hogy én levelet irtam volna neki hazugság. Hogy milyen kaliberű gavallér Mészáros azt talán az az eset bizonyítja legjobban, hogy néhány honappal az előtt mikor a vrsaci kasino vendéglőből rossz játéka miatt kidobtak én voltam az aki egyheti járandóságomat átengedtem neki csakhogy Kikindára hazautazhasson, a közönséget érte hogy most áskálódik ellenem. Hogy ifj Mészáros Budapesten volt, azt elhiszem, de nem mint primás, hanem talán mint a primás „trógerja” lépett be ama bizonyos legelső kávéházakba. Végül kijelentem, hogy ezután ugrandozhatik a mennyit akar, részemről választ többre nem fog kapni mert rám nézve ő többé nem létezik. Szíves közlésért vagyok hálás köszönettel és tisztelettel Dima Miska primás Vrsac 1922 aug. 10-én.

A belügyminiszter haragszik a kabarékra. Beavatott körökből eredő hír szerint Timotievics Koszta belügyminiszter rövid idő múlva egy rendeletet fog kiadni, amellyel be- szünteteti az összes beogradi barokát és varietéket, miután azokat az ifjuság erkölcsi életére károsnak tartja.

A londoni sakkverseny. A versenyeredmény mai állása szerint Capablankának van legtöbb esélye a győzelemre, vagyis az első díj elnyerésére. Komoly versenytársa Aljechim, aki eddig szintén veretlen, de viszont olyan ellenfelekkel kell még megküzdenie, akikkel szemben valószínűleg partiet fog veszteni és legjobb esetben remies-re számíthat. Maróczy Géza az első fordulóbán remiest ért el, de a másodiknál vesztett. Igen jól tartja magát Widmar és Tartakower. Nagy fel- tünést keltett Maróczy Géza veresége Rubinsteinnel szemben.

Atutalásokat és csekk kiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár, valamint a többi külföldi piacra újból eszközöl a **Nagybecskerekai Takarékpénztár.** Veliki Becekerek, Korona-szálló épület. Telefon: Pénztár 16. — Vezérigazgató 52.

* Ugya mi uja jó, olesó Weisers szaküzle mellett

* Dev ügyében zett cég Trgovac drova- u bizások lemében téztetne

Elvesz vagy a liget tartalma néhány gokat. A át a H megfele

* Ha ügyei Vido

* Füz sabb ki delésre vitast augusztus ken tar „Rozsa”

* ANTIS nitó és e jóillatu és jobb stb. bed metikum 25 év őt speciális együtt 7 Stubica

Az U

A „Tor

A ügyi fogadt kormazó hat miután gának Kormaz hogy a letes hatod összehi

A Z csak D környe kozik. hogy a den é zenét nekár s elsóram aég ut a dzon férfi us folyam senny is uton Viktór fétája ZsSK.

Slag vasárne vendég csapatú szép h nui C tra min ői a arányu

*Ugyan ne mondja, hogy ön valami újat mond, ha azt állítja, hogy jó, olcsó és tartós festéket csakis a Weiserschan János-féle festékárú-waküzletben, Daun vaskereskedő mellett haphat.

* Devizaengedélyek és kérvények ügyében, bankok, valamint bejegyzett cégek forduljanak a Banatska Trgovačka Agencijához Alexandrova-u. 27., telefon 32., ahol a megbízások a legújabb rendeletek szellemében gyorsan és pontosan elintéztetnek.

Elvesszett a Hajduk Velyko utcán vagy a csendőrlaktanya és Csókliget sarkok közt egy vörös bőrtáska, tartalmazott egy pénztárcát száz és néhány dinárral és egyéb apró dolgokat. A becsületes megtaláló adja ezt át a Hochholzer-féle vendéglőben megfelelő jutalom ellenében.

* Ha Nagyromániában üzleti ügyei vannak, hirdessen az „Arad és Vidék”-ben. Kiadóhivatal Arad.

* Fűzőket és melltartót legelegánsabb kivitelben, haskötőt orvosi rendelésre, Gradhaltert, tisztítást és javítást elfogad Virág Leontin, ki augusztus hó 14-én Veliki Beeskereken tartózkodik. Kéri a címeket a „Rózsa”-szálló portásánál leadni.

* ANTISEPTIKUS, TISZTÍTÓ, ÜDÍTŐ, elevonító és erősítő hatással van Feller patikus jóillatú „Elsa-Fluid”-ja, sokkal erősebb és jobb mint a sósborszesz, a háttagok stb. bedörzsölésére, továbbá mint kozmetikum a bőr-, haj- és szájalpolására. 25 év óta kedvelt, 3 duplaüveg vagy 1 speciálisüveget csomagolás és portóval együtt 72 K-ért küld: FELLER V. JENŐ Stübica Donja, Central 202. sz. (Hrvatska) de

Az új magyar adójavaslatok.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, aug. 11.

A magyar nemzetgyűlés pénzügyi bizottsága általánosságban elfogadta az új adójavaslatokat. A kormány módosításai igen kedvező hatást keltenek az ellenzéknel, miután a módosításokban kívánságának jó részét teljesítve látja. Kormánykörökben arra számítanak, hogy a bizottság a javaslatok részletes tárgyalását augusztus tizenhatodikáig, vagyis a nemzetgyűlés összehívásáig tető alá hozza.

Sport

A ZsSE. Sportünnepsége iránt nemcsak Dömböljön, hanem az egész környéken nagy érdeklődés mutatkozik. A rendezőség mindent elkövet, hogy a közönség minél kellemesebben érezze magát. Az ünnepélyen a zenét a velikibecskereki vasutas zenekar szolgáltatja. A program is elsősorban az ígérkezik, a rendezőség utólag programba vette, hogy a dömbölji strandfürdőn női- és férfi uszóversenyt rendez. A délután folyamán pedig 60 m. női futóverseny is lesz. Mint értesülünk a főúton lezajló 4x400 m. stafétába a Viktória, Vasutasok és a KAC. stafétája is résztvesz. A győztesek a ZsSK. diszkürtjét nyerik.

Sloga - ZsTK. A dömbölji csapat vasárnap a subotici Slogát látja vendégül. Ha ZsTK. csapata teljes csapatával veszi fel a küzdelmet, szép küzdelemnek leszünk szemtanúi. Csak féltő, hogy a csapat kellő tréning hiányában vereséggel hagyja el a pályát. A Sloga 1-2 goal arányú győzelme nem valószínű.

Gyilkosság vagy véletlen szerencsétlenség.

Hogyan folyt le a korcsmai verekedés — A boncolás eredménye. — Befejezték a nyomozást.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, aug. 12.

A „Torontál” tegnapi számában beszámoltunk a karlovi határban lévő korcsmában történt gyilkosságról, melynek áldozata Lukacsev Radisa karlovi községi rendőr. Az esetről meglehetősen kevés adat állt rendelkezésünkre s így a borzalmas bűncselekményről csak nagyjából emlékezhetünk meg, anélkül, hogy a részletekre kiterjedhetünk volna. Tegnap délelőtt a boncolás megkezdésével tisztázódott az ügy s ennek következtében most már teljes részletességében közölhetjük a korcsmai verekedés előzményeit és lefolyását.

Csütörtök délelőtt Lukacsev Radisa lövészi rendőr, Barlakov Milos, Popovity Arsie és Kikity Obrad rendőrtársaival együtt a moholi kompnál lévő korcsmában iddógált. Az ivóban rajtuk kívül még egy vendég tartózkodott, egy karlovi földműves, aki ismerős lévén a rendőrökkel, beleszólt azoknak beszédjébe. Lukacsev Radisa, akit nyakas, önféjű embernek ismer mindenki, valami olyast állított, amit a föld-

mives vendég kétségbe vont. Ezzel aztán kész volt a verekedés. Szószó követte, Lukacsev ingerült szavakat használt a földművessel szemben, viszont az is indulatosan felelt, ami annyira dühbe hozta a magáról megfélekedezett rendőrt, hogy felugrott helyéről és ellenlábasra felé indult. A készülő verekedést a rendőr társai megakadályozták, nehogy a földmivest bántalmazhassa. Lukacsev azonban még akkor sem engedett, sőt fokozottabb dühre lobbanva akart a rendőrök kezei közül szabadulni. Ez volt a végzete. Amikor minden erejét összegyűjtve nagyot rántott a rendőrökön, leesett válláról a fegyver, annak ravasza megakadt a ruháján s a következő pillanatban lövés dördült el. A rendőr megint és erős zuhanással végigterült a földön.

A helyszínen járt boncoló bizottság azt állapította meg, hogy a golyó alulról hatolt be testébe és átfurva szívért, azonnali halált okozott.

A boncolással a karlovi véres szenzáció aktái lezárulak.

Uzsás.

Budapesti folyambajnokság.

Csütörtökön bonyolította le a MUSZ Magyarország 1922. évi folyambajnokságát a Dunán a Szent Endre szigettől a Margit-hídig kilenc km-es szakaszon. A versenyben 46-an vettek részt, köztük 3 nő. A tavot 31-en usztak végig a következő eredménnyel:

Bajnok: Keserü Ferenc 1 óra 12 p., 2. Pogány (NSC), 3. Keserü II. (FTC), 4. Balikó (NSC), 5. Horváth (MTK). A bajnokság tavalyi győztese Wenk János hatodik lett. A favorit Eperjessy és Serey a küzdelmet feladták. A szenior csapatversenyt az NSC nyerte. Juniorok közül első Pogány (NSC), hölgyek közül első Szabó Viktorné (MUE). A versenyt a Dunaparton óriási számú közönség nézte végig.

A prágai olimpiász részletes beszámolóját hétfői számában hozza a Torontál.

Európa gazdasági krízise és az amerikai pénzpiac.

Vanderlip legújabb szenzációs cikke.

A „Torontál” berlini tudósítójától.

Berlin, aug. 12.

Vanderlip, a nagytekintélyű és dús gazdag amerikai bankár közép-európai körutjának tapasztalatairól cikket írt Parvus új lapjába, a „Der Wiederaufbau”-ba. Ebben a cikkben Európa gazdasági rekonstrukcióját és az amerikai pénzpiac magatartását magyarázza. Az érdekes megállapításokból szükségesnek tartom a következőket közölni:

— Európában jelenleg hiányzik a koncentrációra való tehetség. Mindenütt terv és célnélküliség, mindenütt csak azt hallani, hogy Európa Amerikától vár segítséget. Egyáltalán nem esodálatos, hogy Európa a meggazdagodott Amerikától vár segítséget. Ez a felfogás azonban teljesen téves. Európának magának kell munkához és az újja-

építéshez látnia, hogy Amerika érdeklődését és bizalmát kiérdemelje.

Ezen az európai viszonyokra igen lesújtó megállapítások után leszögezi, hogy a különböző európai kormányok ma 11 milliárd dollárral adósak az Északamerikai Egyesült-Államoknak. Az amerikai nép és a kormány többsége azon az állásponton van, hogy ezek az adósságok tényleg adósságok és nem pedig háborus részesedések. Egy tekintélyes csoport ugyan a kölcsönök visszafizetésének elengedése mellett van, azonban a mai politikai irányzatnál ezt nem lehet majd elérni. Ezután ismerteti tervét az amerikai adósságok fokozott törlesztésére és az európai államok együttműködésére és együttműködésére vonatkozólag. Ezeket a terveket Vanderlip közép-európai utazása során több cikkben és pohárköszöntőben kifejtette már, úgy hogy mostan feleleges ezeket ismertetni. Terveinek megbeszélése után Németország ma oly nagyon aktuális helyzetére tér át. Kijelenti, hogy egy iparilag újra megerősödött Németországnak szerinte módjában lesz katonai erejét ismét fejleszteni.

— Milyen biztosítékot nyújt Európa — veti fel a kérdést — hogy Németország nem fogja ismét szabadjára engedni katonai törekvéseit? Igen jól tudom, hogy nagyon sok német van, akik hazájuk gazdasági helyzetének helyes felismerésében ezeken az eszméken nevetnek. Európa többi népe azonban nem nevetnek ezen és mondhatom, Amerika sem nevet. Az amerikai pénzvilágnak fel kell majd tenni ezt a kérdést, hogyha magára vállalja azt a kockázatot, hogy pénzt kölcsönöz annak az Európának, amely igen könnyen ismét harcok színhelye lehet.

— Ha — fejezi be cikkét Vanderlip — Európa állampénzügyi és politikai viszonyai annyira rendeződnek, hogy meg van a biztosíték a további

politikai bonyodalmak elkerülésére, Amerika annyi pénzt fog adni, a mennyi csak szükséges. Nem elégséges azonban, ha csak egy országban van rend. Európának meg kell érteni, hogy egyik ország a másik nélkül nem fejlődhet és ezért Amerika, mielőtt pénzt ad, ragaszkodik a legteljesebb gazdasági és politikai konszolidációhoz.

Milyen férfit szeretnek a nők?

Egy kitűnő francia lélekbuvár hosszabb tanulmányt írt arról, mik azok a tulajdonságok, melyek a férfit kedveltté teszik a nők szemében. „Néhány hónappal ezelőtt — írja — egy fiatal és finom regényíró a szerelem lélektanának egy mozanatát hangsúlyozta, melylyel a közfigyelem, legalább a családokban meglehetősen keveset foglalkozik: azt hogy a nőre nézve milyen fontos kedvesének teljes testi épsége. A szerző ezt az igazságot negatív formában mutatja ki. Nyilvánvaló, hogy ez a tény pozitív formában is épp oly igaz. De ezt vetik ellen: „Hány csunya férfit szeretnek és imádnak a nők!” Nem is azt mondjuk, hogy a nő nagyon érzékeny a férfi szépsége iránt, hanem azt, hogy a testi épséget becsüli legtöbbször. Sőt a szépség a szerelem szemszögében nem ugyanaz, mint az esztétika szemszögében. Ezt eképpen határozták meg: „A szépség a boldogság ígérete”. Magától értetődő, hogy bizonyos fajta eszűnyaság ennek a szépségnek is egy formája. Ezt is mondogatják: „A nő a férfit az érzelméért, a jelleméért szereti.” Legyen. De vajjon a nő nem ugyanazért szereti a férfit, nem azoknak a szellemi képességeknek testi kifejezéséért-e, melyek összeesnek az ő sajátos szépségével? Bebizonyult, hogy a nők nagyon keveset törődnek az azzal a férfival, aki ugyan kitűnő értelemmel rendelkezik, de ez az értelem légies és anyagfalan volt és a testében semmiféle kellemel nem nyilatkozott meg.

Főképpen azok az értelmi képességek vonzzák a nőket, amelyek alkalmazást kapnak a szerelemben: a lélektani értelem, az érzelmi finomság, a felfogás élénksége és gyorsasága. A tudományos értelem, a csendes és szemlélődő okosság meglehetősen hidegen hagyja a nőket. Ami pedig a jellemet illeti, hasonlóképpen az energia, az akarat acélossága gyújtja leginkább szerelemre és csak nagyon kevésbé a lélek tisztasága, az önfeledtség, mindaz, amit tulajdonképpen erénynek nevezünk. De azért megengedjük — meg kell engednünk — hogy vannak nők, akik képesek a tiszta erkölcsöt is szeretni, a test minden érzékiségén kívül. Ezek a nők nyilvánvalóan túl vannak az emberiségen, ami bizonyos tekintetben azt jelenti, hogy kívül vannak az emberiségen. Oscar Wildenek híres mondása főként a szerelem terén igaz: „Azoknak, akik különbséget tesznek lélek és test közt, nincs sem testük, sem lelkiük.”

Gyönyörű 1335
pán bárosny modellkalapok érkeztek!
Fehér és színes filé- és díflintakalapok nagy választékban Crepeorgette, crepe-de-chine ruhák, blúzok szintén érkeztek.
ASZLÁNYI JULIA
Kalap- és női divatterem Veliki Beeskerek, Nemanjina (Jenő herceg) utca 7. szám.

Szőlőeladás!

3-4 holdnyi ideai szőlőtermésünket tőkeről egy tételben eladjuk. 1368
Érdeklődők forduljanak az

Olajgyár igazgatóságához.

Azon urak,

kik diszfogatot tartanak és kocsisaiknak szép díszes ruhát és kalapot akarnak venni, jó minőségű szövetből kaphatnak készen
Kocsis E. férfisabónái,
nagyhid mellett. — 1366

A hajföldi (Nagyfőszeg)

igen jó **gyógyszertár** eladó.
A tulajdonosnővel személyesen 1922 aug. 16-án lehet tárgyalni. Felvilágosítást ad 1370

Gremperger körjegyző, Hajfölden.

Romlott tengerit

vesz minden mennyiségben 1364
Első velikibecskerei szeszgyár és finomító Rt., azelőtt Lukács és Tsai.

Eladók

egyes butodarabok, varrógép, egy gyermekkocsi és gyermekkelengye. Megtekinthetők 1365
Kalvinszka u. 10. szám alatt.

Pancsevon a nagypiac korzóján egy jóforgalmú fűszer és csemegeüzlet

más vállalkozás folytán szabadkézből azonnal eladó. Tudakozódás 1369
Brüll Jenő tulajdonosnál, Pancsevon.

PHONDA

23 lemezzel és egy BROWNING, 16 cal. VADÁSZFEGYVER egészen új, eladó. Érdeklődni lehet 1337
Grób Jenő úr hirdetési irodájában, VRSAC

Irodai gyakorlattal bíró munkaerőt,

aki a szerb és német nyelvben jártas, keres mielőbbi belépésre helybeli nagyobb iparvállalat. Írásbeli ajánlatokat az eddigi működés megjelölésével „Megbízható” jellegre Torontál kiadóhivatalába kérünk.

Eladók

különböző butorok és íróasztalok a Car Dusanova (Váraljai) u. 10 sz a
Megtekinthetők minden nap délelőtt 8-10 óráig. 1361

Értesítjük

a nagyérdemű közönséget, hogy **asztalosműhelyünket Karagorygyev trg (Vasártér) 5. sz. alatt**

jól berendeztük s elvállalunk épület-, portál-, üzlet-, szoba-berendezéseket és minden e szakmába vágó munkákat Ugyanott **2-3 asztalossegéd és 2 jobb házból való fiu tanoncnak felvételt**

Szíves partfogást kérve, vagyunk teljes tisztelettel 1304
Hegedüs és Müller

Halló! **Hová megyünk kedden, aug. 15-én?**
az „Amerika asztaltársaság” (Hochholzer-féle kerthelyiség) katonazenével egybekötött jótékony célú nyári mulatságára. Ott lesz kugliverseny 5 értékes tárggyal, szerecsenhalászat 300 értékes tárggyal, szépségverseny 3 értékes tárggyal, rúdverseny 1 értékes tárggyal; konfetti-csata stb. szórakozás és ez mind belépődíj nélkül 1353

Figyelem! Női varrógépek, szabó- és cipészvarrógépek, valamint inga-, fali- és ébresztőórák, továbbá aranyékszerek nagy mennyiségben érkeztek és legolcsóbb áron kaphatók 1319

GRÜNFELD ÁRMIN varrógép-, óra- és ékszer-üzletében Veliki Becskerek (a nagyhid mellett).

Egy vagon reichenbergi Palmarston Krepp-Rockstoff, Doublar stb. megérkezett.
Wiegenfeld Jenő Novi Sad, Kralja Petra utca 13.

Üzletmegnyitás!

Tisztelettel értesitem egy a helybeli, mint a vidéki n. é. közönséget, hogy a városi villammű kötelékéből mint fővillanyszerelő kiléptem és a **Szkralityeva (Városház) utcában, a városházzal szemben Milan Rezza és Tsa cég alatt** egy teljesen új és modernül berendezett **műszaki és elektrotechnikai üzletet nyitottunk.**

Raktáron tartunk minden e szakmába vágó cikkeket, villamosszerelési anyagokat, izzólámpákat, világítótesteket, villanycsengőket stb. Elvállalunk ipari és mezőgazdasági villanygépek, dinamók, motorok, telefonok szakszerű felszerelését, magas- és gyengefeszültségű erőátviteli berendezéseket stb. Vidéki megrendeléseket, javításokat gyorsan és pontosan eszközölünk. Eladás nagyban és kicsiben n. é. közönség szíves partfogását kérve, vagyunk tisztelettel

1362 **Rezza Millán és Tsa Veliki Becskerek, Szkralityeva (Városház) u.**

Mielőtt Ön

berőttes- és uborkás-üvegeket vagy táblaüveget

venne, érdeklődjék az ár és minőség iránt

Ivanitza Ferdinánd Károly üveg-, porcellán-, tükör- és lámpakereskedésében 837

Veliki Becskerek, Aleksandrova (Fő) utca.

Feiveszünk cukorkagyárunkba tanoncokat

fizetéssel. 1358

AMBRÓZIA cukorkagyár.

Perfekt varrónő

házakba ajánlkozik a t. hölgyeknek. 1355

Lenauova (Lenau) u. 10. sz.

Legújabb és legdivatosabb **francia és angol kosztümszövetek**

megtekinthetők 1350

„KÉK CSILLAG”-nál **Terzin Zsivojin és Fia cégnél.**

Nikkelező

üzemben van és vállal minden e szakmába vágó munkákat. **KRAUSZ GYULA** vas- és fémöntőde, Veliki Becskerek 1220 **Telefon 329.**

Komplett, szép, modern 1359

ebédlőberendezés és egyéb butor eladó

Aranyeva (Arany János) u. 25. sz.

Gazdálkodóknak alkalmas nagyobb

lakóház

terjedeelmes beltelekkel, eladó. Bővebbet Karagorygyev trg (Vasártér) 2.

VRSAC és vidéken HIRDETESEKET a „TORONTAL” részére felvesz 938

GRÓB JENŐ hirdlap hirdetési iroda, VRSAC.

Ambrosia
Veliki Becskerek
cukorkagyár gyártmányai a legjobbak!